

Avuksi surukotiin

Ohjeita hautajaisten järjestämiseen

Lämmin osanotto suruun

Tieto läheisen kuolemasta pysäyttää. Kuolema aiheuttaa aina surua ja hämmennystä.

Samalla on kuitenkin hoidettava monia käytännön asioita ja aloitettava hautajaisjärjestelyt. Vaikka voimia ei tähän aina tuntuisikaan riittävän, auttavat hautajaisjärjestelyt omalla tavallaan kulkemaan vaikean ajan yli.

Seurakunnan työntekijät auttavat hautajaisten suunnittelussa ja toteutuksessa. He ovat myös tukena ja kuuntelijoina surun keskellä.

Sisällys

Ennen hautajaisia.....	4
Hautajaisista sopiminen.....	4
Hautauslupa.....	4
Hautustoimisto.....	5
Hautausmaa ja hautapaikka.....	5
Suruliputus.....	6
Hautajaiset.....	7
Siunaus- ja hautausajat.....	7
Sanomakellot.....	7
Hautaan siunaaminen.....	7
Arkun kantaminen.....	10
Saattue haudalle.....	10
Muistotilaisuus.....	12
Kuolleiden muistaminen kirkossa.....	13
Hautajaisten jälkeen.....	14
Haudan peittäminen ja kunnostus.....	14
Hautamuistomerkki.....	14
Haudan hoito.....	14
Muistilista hautajaisten järjestelyyn....	15

Ennen hautajaisia

Hautajaisista sopiminen

Hautauksen käytännön järjestelyissä auttaa ja neuvoo seurakunnan kirkkoherranvirasto. Siellä sovitaan siunaustilaisuuden ajasta ja -paikasta sekä mahdollisesti muistotilaisuuteen tarvittavien tilojen varaamisesta. Seurakunnan taloustoimistossa sovitaan hautapaikasta.

Yhteystiedot

Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto
Avoinna ma-to klo 9-14 (suljettu klo 11 - 12)

Kirkkoherranvirasto p. 0400 190 406
Taloustoimisto p. 0400 190 379 / 0400 190 381

sodankylan.seurakunta@evl.fi
www.sodankylanseurakunta.fi

Hautauslupa

Hautaan siunaaminen voidaan toimittaa, kun lääkärin antama hautauslupa on saatu. Hautauslupa toimitetaan virkateitse tai omaisten kautta kirkkoherranvirastoon.

Hautausjärjestelyihin voidaan kuitenkin ryhtyä jo ennen hautausluvan saantia.

Hautaustoimisto

Hautaustoimiston kautta hankitaan arkku ja urna, he huolehtivat vainajan kuljetuksista vainajan säilytystiloihin ja hautausmaalle.

Hautausmaa ja hautapaikka

Sodankylässä on neljä hautausmaata.

- **Vanha hautausmaa** sijaitsee kirkon vieressä. Sen yhteydessä on myös sankarihautausmaa.
- **Uusi hautausmaa** sijaitsee Rovaniementien varressa Emauksen alueella.
- **Unarin hautausmaa** sijaitsee Meltauksentien varressa Syväjärven ja Kieringin välimaastossa.
- **Vuojärven hautausmaa** sijaitsee Rovaniementien varressa Vuojärven kylän kohdalla.

Arkkuhaudat

Arkkuhautapaikkoja voidaan luovuttaa vain kuolemantapauksen yhteydessä.

Vanhalle hautausmaalle ei enää luovuteta uusia hautapaikkoja. Hautausmaalle haudataan edelleen vainajia, joilla on alueella aiemmin varattu hautapaikka tai päällehaudauksena sukuhautoihin, kun edellisestä haudauksesta on kulunut vähintään 25 vuotta. Sen lisäksi uurnia voidaan haudata sukuhautaan ilman suoja-aikaa, vaikka kaikki arkkuhautasijat olisi käytetty.

Uurnahaudat

Uurnahautapaikkoja voidaan luovuttaa vain kuolemantapauksen yhteydessä.

Uudella hautausmaalla on uurnille oma uurnarivi. Uurnahaudassa on tilaa kuudelle uurnalle. Uurna voidaan haudata myös aiemmin luovutettuun arkkuhautaan.

Uurnan maahanlaskun ajankohta sovitaan erikseen kirkkoheranvirastossa.

Suruliputus

Suruliputus aloitetaan heti kun on saatu tieto kuolemantapauksesta tai mikäli liputusaika jäisi lyhyeksi, suruliputus suoritetaan seuraavana päivänä.

Hautauspäivänä lippu pidetään puolisalossa siunaustilaisuuden päättymiseen asti, mutta sen jälkeen se voidaan nostaa täyssalkoon, ellei lippua lasketa kokonaan. Virallisina liputuspäivinä lippu nostetaan täyssalkoon siunaustilaisuuden päätyttyä.

Hautajaiset

Siunaus- ja hautausajat

Siunaus- ja hautauspäivät ovat perjantai ja lauantai. Siunauksia ja hautauksia ei toimiteta seurakunnan tiloissa pyhäpäivinä, mukaan lukien arkipyhät sekä pääsiäislauantai, vappu, juhannusaatto ja jouluaatto.

Siunauksia voidaan toimittaa uudessa kirkossa, siunaustilassa (enintään 25 hlöä), Unarin kappelissa sekä hautausmaalla. Kirkkoon kuulumatonta vainajaa ei tuoda kirkkoon eikä kappeliin.

Siunausajat ovat: klo 10 ja 13, Unarissa klo 11.

Sanomakellot

Vanhan perinteen mukaisesti soitetaan sanomakelloja, kun seurakunnan jäsen on kuollut. Sanomakellot soitetaan sovittuna arkipäivänä kuoleman ja hautauksen välisenä aikana kirkossa. Kellojen soittamisen ajankohta sovitaan kirkkoheranvirastossa.

Hautaan siunaaminen

Siunauksen toimittava pappi ottaa yhteyttä omaisiin. Hänen kanssaan keskustellaan siunaustilaisuudesta, hautauksesta ja mahdollisesta muistotilaisuuteen osallistumisesta.

Musiikkitoiveet

Virsitöivomukset sovitaan etukäteen papin kanssa viimeistään siunauskeskustelun yhteydessä. Mahdollisista alku- ja loppumusiikeista sekä muista musiikillisista erityistöiveista voi sopia hyvissä ajoin suoraan kanttorin kanssa.

Suosittuja virsiä siunaus- ja muistotilaisuuksiin:

30 "Maa on niin kaunis"

338 "Päivä vain ja hetki kerrallansa"

341 "Kiitos sulle, Jumalani"

377 "Sun haltuus, rakas Isäni"

396 "Käyn kohti sinua, oi Herrani"

517 "Herra kädelläsi asua mä saan"

548 "Tule kanssani Herra Jeesus"

555 "Oi Herra, luoksein jää, jo ilta on"

631 "Oi Herra, jos mä matkamies maan"

971 "Maan korvessa kulkevi lapsosen tie"

Esimerkkejä siunaustilaisuudessa käytetyistä musiikeista:

T. Albinoni: Adagio G-molli

J.S. Bach: Air

J.S. Bach: Sinfonia

G.F. Händel: Largo A.

Järnefelt: Kehtolaulu

O. Lindberg: Vanha virsi Taalainmaalta

Venäläinen kansansävelmä: Olen kuullut on kaupunki tuolla

P. Laaksonen: Ota hänet vastaan

suomalainen kansansävelmä: Täällä Pohjantähden alla

V. Samuli : Mun sydämeni tänne jää

Virsikirja sähköisenä versiona: www.virsikirja.fi

Kukat ja kukkalaitteet

Kukkien laskeminen ja tervehdysten esittämisen aloittavat lähiomaiset. Sen jälkeen tulevat muut sukulaiset, ystävät, järjestöt jne.

Kukkalaitteet kerätään pois viimeisen virren jälkeen ja asetetaan haudalla kannen tai peitetyn haudan päälle. Tällöin kaikki kukkalaitteet tuodaan jonossa hautakummun molemmin puolin ja asetetaan paikoilleen. Mikäli kukat on laskettu jo kirkossa, ne lasketaan haudalle ilman uutta lukemista.

Huom! Tuhkattavan vainajan kukkalaitteet viedään toimituksen päätteeksi saattona haudalle, hautausmaan muistopaikalle tai ne voidaan viedä kotiin. Toimintatavasta on hyvä keskustella hautausjärjestelyjen yhteydessä. Sovitusta menettelystä on syytä tiedottaa myös muille omaisille ja saattoväelle.

Siunaustilaisuuden kulku voi olla esim. seuraava:

- Alkumusiikki
- Virsi
- Kukkatervehdykset (voi olla myös siunauksen jälkeen)
- Virsi
- Siunaustoimitus
- Virsi
- Päätösmusiikki

Musiikista ja virsien lukumäärästä voidaan sopia toimituskustelussa tai kanttorin kanssa.

Arkun kantaminen

Arkun kantamiseen tarvitaan 6 henkilöä. Läheisimmät kantavat yleensä pääpuolesta. Myös esim. ystäviä ja työtovereita voidaan kutsua kantajiksi.

Mikäli kantajia ei ole tarpeeksi, olkaa yhteydessä kirkkoherranvirastoon hyvissä ajoin, jolloin seurakunta voi mahdollisuuksiensa mukaan auttaa järjestelyissä.

Saattue haudalle

Hautausmaalla kuljetaan saattueena. Vainaja kuljetetaan saattokärryillä haudalle saakka aina jalat edellä. Arkun jäljessä kulkevat ensimmäisenä lähimmät omaiset. Haudalle tultaessa arkku käännetään niin, että kasvot tulevat itään päin. Saattuetta ja arkun hautaan laskua opastaa suntio.

Hauta peitetään haudan suojakannella tai se voidaan omaisten toimesta luoda umpeen välittömästi. Ennen haudan sulkemista lähiomaiset voivat heittää hiekkaa tai kukkia arkun päälle. Omaiset kutsuvat päätösvirren jälkeen saattajat mahdolliseen muistotilaisuuteen.

Ohjeet arkun kantajalle

Kantoliina viedään pään yli, selän takaa (ei niskan) ulommalle olkapäälle.

Polvia notkistetaan hieman, vedetään kantoliina kireälle ja otetaan liinasta kiinni alhaalta tukevasti.

Paino jakautuu koko vartalolle ja nousetaan suoraksi.

Arkkua kannetaan mahdollisimman korkealla, että nostaminen ulkona odottaville käreille tai autoon olisi helpompaa.

Arkun hautaan laskeminen

Olkapäällä oleva liina heitetään taaksepäin ja käsi viedään eteen toisen käden viereen niin, että kädet ovat peräkkäin kantoliinalla. Ote liinasta niin, että käsi ei jää kannen alareunan alle. Kantoliinaa ei pidä pyörittää käden ympärille.

Kun arkku on laskettu hautaan, suntio ohjaa toisen puolen kantajat päästämään irti kantoliinoista ja toisen puolen kantajat nostavat kantoliinat ylös. Kantajat hiljentyvät hetkeksi hautaan päin, kääntyvät lähiomaisiin ja kumartavat.

Valokuvaus

Siunaustilaisuuden ja hautauksen tallentaminen on omaisten päätettävissä. Valokuvaajan on hyvä ennen tilaisuutta etsiä sopivat kuvauspaikat. Omaiset ja saattoväki voivat kuvata penkistä käsin. Siunaustilaisuuden aikana toivotaan liikkumisen olevan mahdollisimman vähäistä. Harvat lähiomaiset toivovat, että heitä kuvataan aivain läheltä.

Muistotilaisuus

Siunaamisen jälkeen voidaan pitää muistotilaisuus, jonka järjestäminen ja sisältö on omaisten päätettävissä. Muistotilaisuus voidaan järjestää esimerkiksi seurakunnan tiloissa, vainajan tai omaisten kodissa. Muistotilaisuudessa voi olla usein ruoka- ja/tai kahvitarjoilu. Tilaisuudessa voi olla musiikkiesityksiä ja adressienlukua. Jos papin ja kanttorin toivotaan osallistuvan muistotilaisuuteen, on siitä hyvä sopia heti hautajaisjärjestelyjen alussa.

Tilaisuus alkaa yleensä kahvi- tai ruokatarjoilulla. Ruokailua aloitettaessa on kaunis tapa veisata ruokavirsi esim. 472:1.

Sen jälkeen on muistohetki, jonka kulku voi olla esim. seuraava:

- virsi
- adressit
- muistopuheet
- muu ohjelma (musiikkia tms.)
- rukous
- päätösvirsi

Tämän jälkeen yhdessäolo voi vielä jatkua kahvitarjoilun ja vapaan keskustelun merkeissä.

Muistotilaisuus seurakunnan tiloissa

Muistotilaisuus voidaan mahdollisuuksien mukaan järjestää seurakuntasalissa tai Unarin kappelissa. Tilojen käytöstä ei peritä maksua mikäli vainaja on Sodankylän seurakunnan jäsen, muissa tapauksissa peritään hinnaston mukainen maksu.

Emäntä on paikalla muistotilaisuuden ajan ja hänen työstään veloitetaan tuntiperusteisesti. Tiloja ei siis vuokrata ilman seurakunnan henkilökunnan läsnäoloa.

Kuolleiden muistaminen kirkossa

Sunnuntain jumalanpalveluksessa esirukouksen yhteydessä luetaan niiden seurakuntalaisten nimet, jotka on siunattu kuluneella viikolla.

Pyhäinpäivänä seurakunnassa on tapana muistaa vuoden aikana poisnukkuneita seurakunnan jäseniä. Tieto pyhäinpäivän messusta lähetetään yhdelle lähiomaiselle, jonka toivotaan tiedottavan muita omaisia messusta.

Hautajaisten jälkeen

Haudan peittäminen ja kunnostus

Hauta peitetään seurakunnan henkilökunnan toimesta hautajaisten jälkeen, mikäli omaiset eivät ole luoneet sitä umpeen välittömästi.

Sulan maan aikana haudat pyritään kunnostamaan ennen talven tuloa. Talven aikana avatut haudat kunnostetaan seuraavan kesän aikana.

Hautamuistomerkki

Seurakunnan puolesta haudalle asetetaan väliaikaiseksi merkiksi puuristi, jossa on vainajan nimi.

Haudalle on tapana hankkia muistomerkki. Se voi olla hautakivi tai risti. Seurakunta ei edellytä muistomerkin hankintaa eikä sen hankkimisella ole kiire. Tarkempaa tietoa haudoille soveltuvista muistomerkeistä saa seurakunnan taloustoimistosta.

Haudan hoito

Haudan hoitamisen ensisijainen velvollisuus on hautaoikeuden haltijalla (Kirkkolaki 3 luku 33 §). Haudan hoidosta voi sopia seurakunnan hautainhoitorahaston kanssa. Lain mukaan hautainhoitorahaston hoitovastuulle annettujen hautojen hoidon kaikki kustannukset tulee kattaa perittäväillä maksuilla. Haudanhoidosta voi sopia 1, 5 ja 10 vuodeksi. Haudanhoitosopimukset tehdään taloustoimistossa.

Muistilista avuksi omaisille hautajaisjärjestelyissä:

- Suruviesti läheisille
- Kirkkoherranvirasto
  - sanomakellot
  - siunausaika- ja paikka
  - pappi ja kanttori
  - hautapaikka (sovitaan taloustoimistossa)
  - muistotilaisuuden tilat
  - urnanlaskusta sopiminen
- Hautaustoimisto
  - arkku
  - urna
  - kukat
  - kuljetus
  - tuhkauksesta sopiminen
- Kantajat, kuusi henkilöä
- Papin tapaaminen
- Musiikki
- Muistotilaisuuden suunnittelu
- Hautajaisiin kutsuminen
- Kuolinilmoitus lehteen

SODANKYLÄN SEURAKUNTA
SUOMEN EV.LUT. KIRKKO